

JOŠ JEDAN DAN

– Neveni! Moji omiljeni! – zablistala je kad joj je poklonio buket. Bio je to njihov prvi susret i on je u sebi bio zahvalan svojoj sreći – to je bilo jedino koliko-toliko sveže cveće u cvečari.

Četrdeset godina kasnije, za njihovu godišnjicu, poklonio joj je ključ od kabine broj 30 u Ulici nevena na Štrandu. Odavno mu je priznala da bi uskliknula na isti način nezavisno od toga kakvo bi joj cveće doneo, ali su neveni već postali deo njihove porodične mitologije.

Njih dvoje su išli na plažu svake sunčane subote i nedelje bilo da je proleće, leto ili jesen. Jovan bi otvorio kabinu i izvadio stolice i sto na rasklapanje i postavio bi ih pored staze – na travi. Ispred same kabine bila je uvek hladovina i oni bi ovde sedeli samo ako bi bilo veoma vruće. Jelena bi izvukla plastične kutije za hranu iz torbe, spremila bi posuđe i njih dvoje bi ručali zagledani u reku. Okolo su trčala deca. Dopirali su uzvici odbojkaša i košarkaša, brujanje motornih čamaca, čak i ritmično odbrojavanje trenera kajaka. Između drveća svetlucalo je rasuto srebrnasto telo Dunava. Kada bi završili ručak, oboje bi sakupili kutije i spustili naslonjače ležaljki. Dremnuli bi. Nakon toga Jelena je čitala knjigu, a Jovan rešavao ukrštenicu. Najzad, kad bi ljudi s plaže skoro nestali, njih dvoje bi se presvlačili u kabini i silazili do reke.

– Još jedan blagoslovljen dan – uzviknu on izlazeći iz vode i osećajući kako mu se koža ježi. Obriše se na brzinu, uzme suv peškir i pohita kako bi dočekaо ženu i zagrlio je čim bude izašla iz vode.

– Vi ste izuzetak, tata – poskočio je sin kad su se s Jovanom posvađali zbog razvoda. – Koliko je takvih kao što ste ti i mama? Posebno danas! U kom svetu ti živiš?

– U tom gde se ne razvodimo zbog toga što nemamo o čemu da razgovaramo, nego isključujemo TV kad smo zajedno i ne vadimo telefon iz džepa osim ako ne zazvoni – pokušao je reći Jovan, ali Zoran je već izašao.

Sada je stajao ispred kabine broj 30, bespomoćno je gledao unutra i nije se sećao zašto je uopšte došao. Trljao je ruke, prebacio je pogled sa stolica na rasklapanje ka vešalici, gde je bila okačena neka stara Jelenina odeća i njen kupaći. Zažmurio je i video u dnu prostorije nejasne obrise dečjeg bicikla – za unuka kojeg je posle razvoda svog sina sve ređe viđao.

Neko mu spusti ruku na rame i on se trgnu. Bio je to sused iz kabine 29. Nekoliko puta su pozivali njega i njegovu ženu, kao i jedan stariji par iz susedne Ulice narcisa da im se pridruže i svaki put bi se njihovi ručkovi pretvarali u večere. Nisu ni stizali do reke, ali dok su prikupljali tanjire i čaše i sklappali sto i stolice, Jovan bi opet uzviknuo: – Još jedan blagoslovljen dan!

– Šta se čudiš, ispisniče? I šta si se umotao u tu jaknu? Možda je i jesen, ali je ipak toplo. Baci je i oblači kupaći! Joj, kad žene izgube kontrolu nad nama, odmah se pretvaramo u dede. Gde je Jelena?

– Umrila je, družo. Početkom leta. Došao... došao sam po njene stvari pa... razmišljam da li da ostavim kabinu sinu ili... Možda će je neko iznajmiti. On...

Jovan je već izvadio iz džepa platnenu torbu, presavijenu na četiri dela i bacao je u nju odeću, papuče, peškire. Komšija se izvinio, izjavio mu je saučešće i pozvao ga da sednu kod njega i popiju po pivo. Jovan odmahnu glavom, sakupi ono što je ostalo, zaključa, oprosti se i krenu prema glavnom ulazu.

Bilo je neobično toplo jesenje popodne. Drveće je još uvek bilo zeleno. Sa reke je dopiralo brujanje motornog čamca dok su se deca igrala jurke pa su svaki čas moljakala da ih puste da idu na plažu.

– Šta sad, ne može biti tako strašno! – Jovan je naglo promenio smer i krenuo prema reci. Prošao je između terasa dva restorana i počeo se spuštati ka ležaljka. Stavio je torbu pored sebe i pogledao okolo. Ribari su i dalje stajali pod mostom buljeći u svoje štapove. Kajakaški timovi su trenirali, a motorni čamci zujali tamo-amo. Bela kuća na susednoj obali, okružena drvećem, ista ona koja je imala svoj mali keji i običan drveni čamac privezan za njega, stajala je još uvek zatvorena bez ikakvog znaka života. Dunav je ličio na debeljuću koji se zadovoljno proteže. Njegova žena bi se nasmejala da je mogla da čuje ovo poređenje. – Vidi, Jelena, vidi ove male talase koji dolaze do obale. To su prsti debeljuće koji se proteže i blaženo ih mrda!

Ljudi su se oko njega smejali, razgovarali, sunčali i gledali kako protiče reka. Jovanu se činilo kao da stoji poput nekog komada drveta koji je voda dovukla, deca ga izvukla na sunce da se malo poigraju s njim, pa su ga onda ovako ostavila. Našla su nešto zanimljivije ili su ih majke pozvale na večeru. I on stoji na plaži ostavljen i nepotreban. Treba mu neko ko ume da gleda, da vidi kakva je to figura u drvetu, da ga ponese, da ga išmirgla, farba, da pokaže njegov pravi oblik, da mu ulije pravi život. Treba mu slikar s okom, srcem i rukom da bi ponovo oživeo. Treba mu Jelena.

Osetio je da će se ovde na plaži pred očima svih ljudi rasplakati i pokušao je da ustane s ležaljke. Onda ih je ugledao, upravo su se smestili nedaleko od njega.

Muškarac je bio istih godina kao on – imao je stomačić i pročelavo teme oivičeno snežnobelom kosom. Žena je imala oblajhanu kosu izbledelu od sunca, frizuru i bila je preplanula, što znači da su ovog leta redovno dolazili na Štrand. Njeno je telo odavno izgubilo vitkost, ali je sigurno nekad bila lepa. S nekoliko veštih pokreta presvukla je grudnjak kupaćeg kostima, podigla bluzu i prebacila je preko glave. Muškarac joj je zakačio gornji deo. Oko njih je skakutao simpatični glasoviti bolonjezer. Njih dvoje su seli jedno pored drugoga na ležaljke. Razgovarali su i bacali psu komad drveta. Zatim su svi zajedno ušli u vodu. Muškarac i žena nisu se držali za ruke, ali Jovan je znao da je najvažnije da njihove duše to čine. A ovo dvoje su mu ličili na to, na izuzetak kako bi njegov sin primetio. Žena je prva izašla iz vode, zgrabila ogroman peškiri sa likom Barbike, umotala je u njega bolonjezera i podigla ga kao bebu. Zatim je počela da se pita kako da sedne pošto su im sve stvari bile razbacane po ležaljka. Muž je primetio kako se ona zbunjeno vrti i na brzinu je izašao

iz vode. Sredio je stvari, uzeo psa u ruke kako bi žena mogla da se smesti. A zatim joj je dodao psa i vratio se da pliva.

Jovan je ustao, prigrlio torbu sa Jeleninom odećom i stvarima i krenuo prema ženi.

– Dobar dan, gospođo. Da li volite nevene?

– Dobar dan – žena je nešto čvršće zagrlila bolonjezera. – Volim ih. Volim sve vrste cveća.

– Primitio sam da nemate kabinu, a ja bih želeo da izdam svoju. Nije mi više potrebna. Pružio joj je ključ. Molim vas, gospođo, uzmite ga! Prema prognozi imaćete bar još jedan dan, još jedan lep dan pre kraja sezone.

*(S bugarskog prevela **Biljana Atanasova**)*